

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Sancitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Ordinarius ad conferendum habet 6. menses juxta c. 2. de concess. prob. & docet hic ³ Franc. n. 3. And. in cit. c. 3. n. 1. His addenda est doctrina Gloss. hic v. Ecclesiasticus. Si Laicus & Clericus Compatrioti sunt, Laicus ob communionem cum Clerico eodem quoad tempus semestri, praesentandi jure fruitur, nam universim dicendo socius per se non privilegiatus propter communionem cum socio privilegiato jure, aut jure indivisibili commodum, & privilegium participat, juxta L. si communem 10. ff. quemadmodum servitus amittitur, ubi Glossa & DD. aiunt, quod privilegium unius consortis videlicet pupilli prodest alteri consorti non pupillo in re indivisibili.

Aliud exemplum affert hic Lap. n. 7. Franc. n. 1. Abbas in c. ult. extra hoc tit.

Si duo sint Patroni Clericus & Laicus, quod Legatus à latere derogare non possit, patronatus, contradicente Laico, seu Patrono Laico repugnante. Item si duo sint Patroni Ecclesiasticus & Laicus, fructus Laicus privilegio Ecclesiastici, ut jus Patronatus, in praescriptionis ipse etiam non amittat, nisi 40. annis argum. cit. L. si communis & ex communi docet hic Anchor. in fine c. Ratio regulae dari debet. secundum Covarruv. in praed. quest. n. 4. quia si aliter fieri non potest, propter rei indivisibilitatem, aequius est, ut socius commodum consequatur ex loco privilegiato, quam ut locus privilegiorum damnum ferat ex socio non privilegiato.

privilegiato,
*
*

TITULUS XXXIX.

DE CENSIBUS, EXACTIONIBUS ET PROCURATIONIBUS.

Uta prior Rubrica onus, quod Ecclesijs nonnunquam impositum est, jus Patronatus scilicet, examinat, idem in hoc loco de alio onere seu servitute Ecclesiarum, & beneficiorum adjungitur, videlicet de Censibus.

bus, a reis, vel de hortis, juxta Ecclesiam positus; neque de oblationibus fidelium conveniri possint; neque ad ullum servitium, praeter Ecclesiasticum, de manibus tali obligari possint, ita tamen, ut de alijs, quae praeter mansum talem oblationis, suum servitium debeant impendere illis, quibus talia bona, reali onere sunt obligata.

CAPITULUM I.

Sancitum.

PARAPHRASIS.

Statutum fuit in Concilio apud Wormatiam, ut unicuique Ecclesiae manus unus integer tribuatur, absque ulla servitij ejusdem temporalis praestandi obligatione, ita, ut presbyteri in illis constituti, neque decimas debeant, de domi-

SUMMARIUM.

1. Quid nomine mansi hic intelligatur, quem jura liberum ab onere temporali volumus?
2. Non obligantur Ecclesiae presbyteri ex hoc manso ad servitia temporalia praestanda; obligantur tamen ad Ecclesiastica.
3. Casus, quo talia bona in necessarium Ecclesiae dosim data alijs sint realiter obligata.

ligatam, quàm Patrono, quid præsumentum.

Notandum. Mansi quidem nomine, ut ait *Glossa* hic v. *Mansus*, intelligi spatium terræ, quod duobus bobus arari & coli potest; & juxta alios, idem nonnunquam dici terræ spatium, ex quo unus rusticus cum familia sua sustentari possit; vel ut vult *Glossa in cap. secundum Canonicam 24. v. Mansus causa 23. q. ult.* intelligitur illa terra, ex qua percipitur frumentum, & vinum ad Eucharistiam conficiendam; hic tamen accipi pro fundo dotali Ecclesiæ, ad talia necessaria, & in sustentationem ministrorum Ecclesiæ; quem mansum voluit Concilium, ab omni servitio, sive onere temporali exemptum esse; sicut & domus, areas, hortos, ac alia bona juxta Ecclesiam sita, & ejus necessitatibus destinata: & quamvis cum onere suo transeant bona, reali onere onerata, locum tamen non habet communis hæc regula quoad Ecclesiæ mansum, cui constitutio Concilij specialiter voluit cavere, & in reverentiam divinorum mysteriorum rectè censetur suis juri- bus ad quæcunque onera temporalia exigenda cessisse illi, quibus fundi tales ad præstanda talia onera obligati fuerunt, cum in Ecclesiæ dotem bona illa transtulerunt, *argum. cap. hujus*: ita ut reservatio etiam talium onerum, quoad dotem Ecclesiæ necessariam, nulla esse censetur, quia juri Canonico, & Concilij constitutioni adversatur, nisi amplissimam dotem dedisset Ecclesiæ, qui centum talem, sive pensionem, in prima fundatione sibi reservavit; in hoc enim casu posset sibi cum consensu Episcopi aliquam pensionem, sive servitium temporale, ex tali dote reservare fundator, cum nullum in tali casu præjudicium patiantur aut Ecclesia, aut Ecclesiæ ministri, à necessarijs ad congruam sustentationem sufficienter, etiam posito tali onere, instructi.

Notandum secundò. Non obligari quidem ex hoc manso Ecclesiæ presbyteros ad temporalia servitia præstanda, obligari

tamen ad Ecclesiastica, scilicet subsidium charitativum, Cathedralicum, & similia servitia, quæ juxta *cap. conquereute 16. de off. Ind. Ord.* Episcopis præstari ab omnibus Ecclesijs debent; & si quid ultra necessariam dotationem ex bonis Ecclesiæ datis superest, ex his onus merè reale temporale, quod legitimo titulo rei tali, priusquam in Ecclesiam translatum fuit, perpetuò annexum erat, solvendum sæcularibus etiam Superioribus, factis ad finem *cap. hujus* innuit Concilium, & *Glossa* docet v. *senioribus*.

Notandum tertio. Si talia bona in necessariam dotem Ecclesiæ data, reali onere perpetuò ab antiquo sint obligata, alij, quàm Patrono, qui dotem talem dedit, tunc vel dos ista collata fuit in Ecclesiam à Patrono, sciente eo, & consentiente, cui bona illa reali onere perpetuò ab antiquo obligata sunt in dotationem; vel sine hujus consensu, aut scientiâ. Hoc postremum si contingit, censeri non potest, jus suum, quod habet ad onera illa realia exigenda, remississe dominus; vel certe consensisse quidem in translationem Ecclesiæ factam, absque eo tamen, ut juri suo præjudicari vellent, *argum. c. ex litteris 5. de pig. & legis sicut 8. §. non videtur ff. quibus mod. pign. vel hypoth. solv.* neque Ecclesiæ, quæ cultrix justitiæ est, talem dotationem, cum præjudicio alterius, & hoc quidem invito, accepisse censeri possunt. *arg. cap. ult. de locato* Prius tamen si factum fuit, rectè præsumitur, jus suum in tali casu remississe in reverentiam Ecclesiæ, saltem quoad dotem necessariam, quibus fundus talis reali onere temporali perpetuò obligatus fuerat, *argum. legis Cajus 39 ff. de pignoratitia act.* Nisi fundator, qui dotem talem dedit, malæ fidei fuerit, sciens bona talia Ecclesijs in dotem danda esse reali onere obligata, & consequenter ad æstimationem solvendam suis dominis sit cogendus, prout putat *Glossa finalis in cap. secundum Canonicam 24. causa 23. q. ult. Abbas hic n. 7.*